

IMPACTUL TRANSPORTULUI AUTO ASUPRA MEDIULUI ȘI CĂILE DE DIMINUARE A POLUĂRII ACESTUIA

Mihai IFTODI, Ludmila MARDUHAEVA,
Direcția principală prevenirea poluării mediului,
Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale

Transportul joacă un rol important în dezvoltarea economică a statului, dar totodată el este unul dintre cei mai importanți poluatori ai mediului înconjurător.

În ultimii 15 ani numărul autovehiculelor din țară s-a majorat de cca 2,0-2,5 ori și această tendință este în creștere. Conform datelor statistice de ultimă oră, în Republica Moldova sunt înregistrate peste 400 de mii de unități de transport, dintre care cca 70% au o vechime de peste 15-20 de ani.

În anul 2003 transportul auto a constituit sursa principală de poluare a atmosferei (85,5% din emisiile sumare). În orașele mari această cotă este și mai ridicată: Chișinău – 95,4%, Bălți – 94,2%, Tighina – 84,6%.

Principalele probleme care sporesc impactul transportului auto asupra mediului:

- calitatea combustibilului;
- insuficiența nodurilor de intersecție pe autostrăzi, a stațiilor auto și parcarilor auto moderne;
- calitatea nesatisfăcătoare a învelișului rutier, în special în interiorul cartierelor;
- parcarele automobilelor în curți, pe gazoane și pe trotuare;
- exploatarea îndelungată și starea tehnică nesatisfăcătoare a unităților de transport etc.

1. Căile de soluționare a problemei sunt reflectate în:

- actele legislative și normative naționale în vigoare, de exemplu:
  - Legea nr. 1515-XII din 16.06.93 privind protecția mediului înconjurător;
  - Legea nr. 1422-XIII din 17.12.97 privind protecția aerului atmosferic;
  - Legea nr. 1540-XIII din 25.02.98 privind plata pentru poluarea mediului.

- **Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 487 din 19.06.01 “Privind aprobarea Planului Național de acțiuni pentru sănătate în relație cu mediul”**, în care au fost prevăzute unele măsuri pentru reducerea impactului transportului asupra mediului și sănătății omului (capitolul 5.3 „Transportul” etc.).

- **Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 1047 din 04.10.01 “Cu privire la Programul de diminuare a poluării aerului atmosferic de către mijloacele de transport auto”**, în care au fost prevăzute măsuri concrete pentru diminuarea impactului mijloacelor de transport auto asupra mediului înconjurător și sănătății omului. Conform acestui program, direcțiile de baza privind diminuarea poluării aerului atmosferic sunt următoarele:

- o pârghie eficientă de diminuare a poluării aerului este exercitarea controalelor mai stricte referitor la calitatea carburanților importați privind corespunderea lor standardelor europene;
- soluționarea problemei calității combustibilului cu trecerea obligatorie a transportului auto la utilizarea benzinei neetilate și a motorinei cu conținut redus de sulf;

- reutilizarea mijloacelor de transport pentru folosirea gazelor naturale lichefiate și comprimate;

- utilizarea automobilelor cu convertori catalitici;

- modernizarea parcului de transport etc.

- **Hotărîrea Guvernului Republicii Moldova nr. 447 din 17.04.03 „Cu privire la aprobarea Programului Național de asigurare a securității ecologice”**. În acest program au fost incluse următoarele activități:

- revizuirea schemei complexe a circulației transportului orășenesc, interurban și a celui în tranzit;

- reglementarea parcarilor în orașe etc.

- **Legea nr. 1380-XIII din 20.11.97 cu privire la tariful vamal**, stabilește mecanismele de limitare a importului mijloacelor de transport vechi atât prin diferențierea taxei vamale pentru automobile, în funcție de vechimea lor, cât și prin interzicerea importului mijloacelor de transport exploatate peste 10 ani.

- **Legea nr. 1540-XIII din 25.02.98 privind plata pentru poluarea mediului** stipulează mecanismele de limitare a emisiilor în aerul atmosferic de la sursele mobile prin diferențierea plății pentru diferitele tipuri de combustibil.

- **Unele tratate internaționale multilaterale în domeniul protecției mediului, la care Republica Moldova este parte**. De exemplu, Convenția din 1979 asupra poluării atmosferice transfrontiere pe distanțe lungi stabilește pentru țările-părți obligațiunile cu privire la reducerea emisiilor substanțelor nocive în aerul atmosferic, inclusiv prin:

- implementarea valorilor-limită de emisii pentru sursele staționare și mobile de poluare a aerului;

- implementarea și folosirea celor mai bune tehnici disponibile în domeniu.

Trebuie menționat faptul că în cadrul acestei Convenții Republica Moldova a semnat în anul 2000 Protocolul privind combaterea acidificării, eutroficării și ozonului la nivelul solului și, de asemenea, prin Legea nr. 1018- XV din 25.04.02 a ratificat Protocolul privind

poluanții organici persistenți (POP) și Protocolul privind metalele grele (MG).

Este necesar de a menționa în primul rând, faptul că responsabilitatea pentru reducerea poluării mediului de la sursele mobile ține de competența autorităților administrației publice centrale, responsabile pentru elaborarea și promovarea politicii statului în domeniul transportului. Politica de transport determină în mare măsură, starea mediului în care noi trăim. Cu regret, ministerele/departamentele ramurale nu acordă atenția cuvenită protecției mediului înconjurător, deoarece consideră că aceasta este o prerogativă doar a Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale.

2. În acest context, pentru îmbunătățirea calității mediului orășenesc este necesar de a întreprinde următoarele acțiuni:

- Consolidarea eforturilor, capacităților și potențialului pentru:
  - schimbarea principiilor politicii de transport;
  - respectarea cadrului legislativ-normativ și standardelor în vigoare;
  - realizarea prevederilor strategiilor, programelor, planurilor existente în domeniu și, de asemenea, a tratatelor internaționale, la care Republica Moldova este parte.

Calea cea bună este exploatarea corectă a mijloacelor de transport, organizarea efectivă și corectă a traficului automobilistic, renunțarea la automobil atunci când este posibil în favoarea mersului pe jos, bicicletei, altor mecanisme nepoluatoare.

3. Pentru soluționarea problemei, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale întreprinde următoarele acțiuni:

- Anual, la 22 septembrie, organizează în comun cu autoritățile publice centrale de specialitate și locale și organizațiile nonguvernamentale acțiunea în cadrul Inițiativei Uniunii Europene „În oraș fără automobilul meu”, scopurile acesteia fiind:
  - sensibilizarea populației, autorităților publice și agenților economici privind impactul unităților de transport asupra mediului;
  - promovarea unor măsuri noi, mai eficiente, de diminuare a efectelor negative;
  - propagarea folosirii transportului velo și asigurarea rețelei de circulație și parcare;

- Consolidarea colaborării cu ministerele și cu ONG-urile interesate pentru implementarea practicilor non-poluante;

- organizarea și desfășurarea orelor ecologice în instituțiile de învățământ cu tematica de protecție a mediului;

- intensificarea prin intermediul subdiviziunilor teritoriale a controlului de stat privind respectarea de către agenții economici a legislației în vigoare;

- acordarea suportului financiar din partea Fondului Ecologic Național pentru realizarea activităților de ameliorare a stării mediului înconjurător;

- organizarea și elaborarea pro-

gramelor și planurilor de protecție a mediului în ansamblu și a componentelor lui.